

Działalność ZKP w roku 2018

Minął kolejny rok naszej działalności opartej na mocnych podstawach grantów przyznawanych przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, a także Miasto Wrocław.

Podstawowymi środkami pozyskiwanymi na działalność Związku są środki będące w dyspozycji ministra właściwego ds. mniejszości narodowych i etnicznych, czyli MSWiA, przeznaczone na ochronę, zachowanie i rozwój tożsamości kulturowej mniejszości karaimskiej. Realizacja tych zadań nie byłaby możliwa bez zabezpieczenia zaplecza administracyjno-księgowo-lokalowego, które jest celem zadania **Działalność podstawowa**.

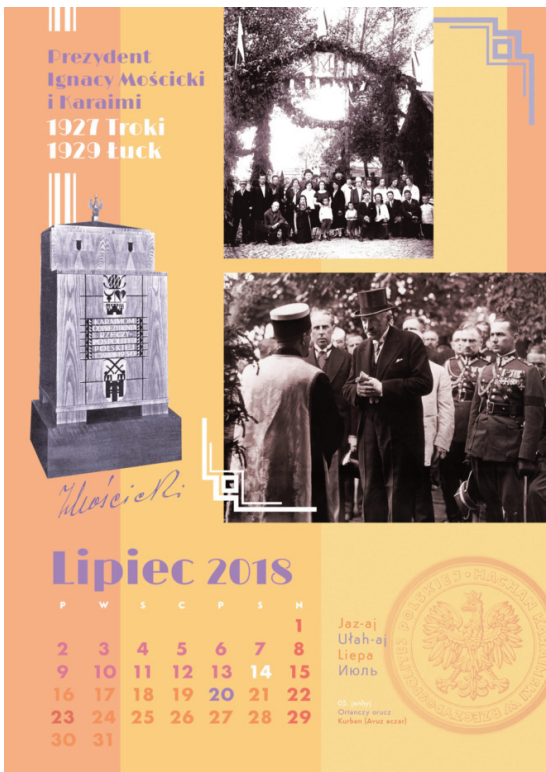
Zadania realizowane z budżetu MSWiA można uznać za stałe, choć co roku wnosimy w ich realizację nowe elementy. Jednym z pierwszych działań była **Publikacja kalendarza**

karaimskiego na rok 2018. Zatytułowany „Karaimi w Niepodległej 1918–1939”, stanowi wkład naszej społeczności we wspólne świętowanie odzyskania niepodległości przez Polskę.

Zadaniem całorocznym jest **Działalność Karaimskiego Zespołu Folklorystycznego Dostlar**. Do tańczącej grupy podrośniętej młodzieży, jeszcze studenckiej, a w większości już pracującej, dołączają przedstawiciele najmłodszego pokolenia. Połączenie doświadczenia starszych tancerek i tancerzy z pierwszymi próbami najmłodszych daje bardzo interesujące efekty i... emocje. W skład zespołu, oprócz grupy tanecznej, wchodzi również wokalista, Michał Kuliczenko, który w swoim stałe poszerzającym się repertuarze ma piosenki karaimskie z Litwy i Krymu.

Zespół z sukcesem występował na uroczystościach karaimskich – jubileuszu Emanuela Łopatto, imprezach masowych – International Festival of Warsaw, wydarzeniach popularno-naukowych organizowanych w Szkole Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie i podczas Nocy Świątyn, a także na finałowym koncercie Karaimskiej Letniej Szkoły w Trokach. Michał Kuliczenko zaprezentował się podczas XI Festiwalu Kalejdoskop Kultur oraz na wernisażu wystawy „Karaimi w Niepodległej” – podczas obu występów akompaniowała mu na skrzypcach Daria Kuziak. Dotacja na działalność zespołu pozwala na opłacenie instruktorów tańca oraz korepetytora śpiewu, a także częściowe opłacenie kosztów wynajęcia sali do prób tanecznych.

Dla Karaimów zawsze ważne było słowo, zarówno to zapisane w rękopisach i starodrukach, stanowiące przedmiot badań, jak i to żywe, którym staramy się opisać naszą rzeczywistość. Działalność wydawniczą realizujemy w ramach zadania **Publikacja czasopism karaimskich: „Awazymyz” oraz „Almanach Karaimski”**. Na łamach pierwszego publikujemy teksty popularno-naukowe, przybliżamy znane i nieznane postaci oraz wydarzenia z przeszłości i dnia dzisiejszego. Jest tu miejsce dla poezji, zarówno tej tworzonej w języku karaimskimi, jak i utworów naszych współ-

Na kartach tegorocznego kalendarza zaprezentowane zostały ważne dla Karaimów wydarzenia z lat 1918–1939, takie jak wizyty prezydenta I. Mościckiego.

czesnych poetów piszących w językach wielkośćsiowych. Niezwykle istotne jest również dzielenie się wynikami współczesnych badań naukowych nad Karaimami na łamach „Almanachu Karaimskiego”. Komplementarnym projektem są **Karaimskie serwisy internetowe i archiwa cyfrowe**. Dzięki tym środkom możemy utrzymać portal informacyjny karaimi.org, a w jego ramach witryny internetowe obu czasopism oraz wydawnictwa Bitik, a także platformę e-jazyszlar łączącą karaimskie bazy danych udostępniające informacje o publikacjach i zbiorach archiwalnych.

Nowym zadaniem, rozpoczętym w tym roku z budżetów MSWiA i MKiDN, jest **Karaimska kapsuła czasu drogą do zachowania języka i kultury karaimskiej**. W jego ramach powstała platforma do nauki języka karaimskiego. Za jej podstawę posłużyły materiały przygotowane przez Michała Németha, opracowane w postaci kursów i ćwiczeń na silniku Opingo. Nosi ona nazwę **e-Tilimiz** – Nasz e-język. W pierwszej fazie przygotowanych zostało 25 lekcji dla dorosłych, obudowanych multimedialnymi ćwiczeniami sprawdzającymi. Każdy będzie miał okazję do nauki i sprawdzenia swoich umiejętności.

W tym roku w ramach środków z budżetu Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego kontynuowaliśmy zadanie **Ratunkowe prace konserwatorsko-restauratorskie nad wybranymi karaimskimi rękopisami i starodrukami**. Efektem tegorocznej edycji była konserwacja czterech wybranych manuskryptów typu *medżuma*, czyli zbiorów utworów karaimskiej literatury ludowej z Krymu. Zawierają one bogaty wybór karaimskich i tatarskich ludowych piosenek *türkü* i przyspiewek *çyň*, bajki i przypowieści oraz utwory literatury ludowej z kręgu anatolijskiego (np. poematy miłosne). Przeprowadzone prace konserwatorsko-restauratorskie mają na celu powstrzymanie szkodliwych procesów niszczących manuskrypty i zapewnienie tym bezcennym zabytkom piśmiennictwa karaimskiego ochronę przed szkodliwymi wpływami środowiska w przyszłości. Wszystkie poddane konserwacji obiekty zostały w całości zdigitalizowane, co pozwoli na dostęp do ich treści i prowadzenie badań bez niebezpieczeństwa naruszenia ich materialnej integralności.

Celem zadania **Kwerenda, badania, udostępnianie karaimskiego dziedzictwa narodowe jako części dziedzictwa Rzeczypospolitej**

POMYSŁNOŚĆ
Średni wynik 88%
Postęp: 83%

KARAIMSKI DLA DOROSŁYCH

LEKCJE	WYNIK	CZAS
Podstawowe wiadomości o języku karaimskim	100	06:48:13
Zestaw glosek w dialekcie północnym i akcent	100	19:45:55
Harmonia wokalna i konsonantyczna	100	09:03:12
Ortografia	100	04:24:57
Akcent	100	00:01:02
Zaimki i spójniki	100	06:57:28
O czasowniku – wiadomości ogólne	100	01:28:16

Dopasuj słowa

Ten Tamten Kto Co Dlaczego Który
Kiedy Jak? Gdzie Dokąd? Skąd? Ile?

Bu kajda kajdan kajsy
kejre kim nek kačan
nećik Oł ne neća

na Litwie jest przygotowanie pełnego katalogu dokumentów z karaimskich kolekcji przechowywanych w Bibliotece Wróblewskich Litewskiej Akademii Nauk. Prowadzona była poszerzona kwerenda w kolekcjach karaimskich BWLAN oraz edycja materiałów źródłowych istotnych dla poznania dziejów Karaimów Rzeczypospolitej w XVI–XX w. Cyfrowe obrazy dokumentów pozyskane w ramach tego zadania stanowiły podstawę do opracowania i wprowadzenia opisów katalogowych do trzeciej bazy danych pod nazwą *Kolekcje karaimskie w Bibliotece Wróblewskich Litewskiej Akademii Nauk*. Są one sukcesywnie udostępniane na stronie www.jazyszlar.karaimi.org. Zdanie to tworzy nową jakość w efektywnej ochronie karaimskiego dziedzictwa i popularyzacji karaimskiej spuścizny kulturowej.

MKiDN wsparło również prace zespołu redakcyjnego w ramach zadania **Publikacja czasopisma Awazymyz**.

Projektem realizowanym w tym roku w ramach środków przekazanych przez Miasto Wrocław było zadanie **Karaimi w Niepodległej – wystawa mobilna**. Jego celem była prezentacja oraz popularyzacja karaimskiego dziedzictwa kulturowego poprzez przygotowanie i prezentację wystawy pt. „Karaimi w Niepodległej”. Powstało 13 plansz typu roll-up ilustrujących karaimskie życie społeczne i kulturalne w latach 1918–1939. Wystawa wpisywała się w uroczystości obchodów 100-lecia odzyskania przez Polskę niepodległości. Wernisaż miał miejsce 24 listopada br. w gościnnych murach Muzeum Etnograficznego. Uświetniły go występy Michała Kuliczenki i Darii Kuziak, którzy zaprezentowali pieśni karaimskie na gitarę i skrzypce, oraz grupy Śpiewacza Banda z Wrocławia.

Mariola Abkowicz

Lekcje na platformie e-Tilimiz składają się z podanych w przystępny sposób informacji gramatycznych i ćwiczeń pozwalających utrwalić zdobytą wiedzę.